

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Перед отворенєм сойму.

Тамтого ще тижня ми звернули увагу загалу, а особливо руских послів до сойму і ради державної, що для них наступає рішуча хвиля, в котрій всі разом одностайно повинні прийняти ся за народне діло. Ми завзивали послів до з'їзду перед отворенєм сойму, щоби нарадили ся над своїм становищем і дальшим веденєм справ, а при тім, щоби завсїгди мали на оці єдність в намірах і згоду в поступованю.

Нині, на день перед отворенєм сойму рускі послі зберуть ся для наради над теперішнім політичним положенєм. Не знаємо єще в тій хвилі, хто возьме участь в тих зборах і які будуть висліди нарад. Однак суть дані до як найліпших надій. З причини, що наші справи краєві є тісно звязані з ситуацією в радї державній та в централнім правительстві, то повинні також і послі до ради державної взяти участь в нинішніх нарадах і своїми поглядами і радою причинити ся до виясненя теперішнього тяжкого положеня і витиченя межі, куди і поки іти руским послам в соймі.

Вправді коротка буде се сесія соймова і здавало би ся, що на тих кілька днів до кінця року не варто заходити ся. Але о скілько короткий час сеї сесії, о скілько велика є вага предмету єї нарад і постанов. Ходить прецінь о ухваленє бюджету на слїдуючий рік. Заступники народу руского, що складає свій кровавий податковий гріш — так, кровавий, бо він тяжко єму приходить, — повинні при тій нагоді висказати всі бажаня і потреби народу руского. Хотяй ми не хочемо піддавати в яке-небудь підозріне краєвих властей, то все таки зі становища руского народу мусимо сказати: нашим податковим грошем не завідують ми самі, тільки члени другого народу. При таких обставинах на-

ші заступники мають подвійний обовязок на кождім кроці слїдити пильно, щоби рускому населеню не стала ся кривда.

«Рука собі крива» каже пословиця. Те, що робить ся в користь польского населеня, чи то розсіяного більшими і меньшими кольонїями на галицькій Русі, чи то в західних польских повітах, уважають краєві власти, як щось природне, потрібне і доконечне, що само собою розуміє ся, що є задачею і повинністю тих органів, що в їх руках повірений заряд публичного гроша і старанє о розвій економічних і просвітних відносин населеня. Але те, що стане ся на користь руского населеня, хоть би се була яка дрібничка, уважають наші верховодячі круги зовсім мильно за якесь уступство, за якусь концесію, дар з ласки для Русинів, коли так само святим їх обовязком є старати ся о долю сеї часті населеня, що хоть приналежна до иншого народу, так само поносить тягарі державних та краєвих оплат і обовязків і так само має право до всестороннього розвою на своїй прадїдній землі.

Тож надближає ся тепер хвиля, в котрій наші послі повинні пригадати соймовій більшості єю моральну підставу, на якій она повинна оперти свої ухвали. Що заходить пекуча потреба такого солідарного і непохитного виступленя руских послів, се ясне кождому, хто приглядав ся ходови подій послїднього часу. Польска більшість, як впрочім всяка більшість по всіх усюдах, не завсїгди оглядає ся на справедливі і доконечні істреби руского населеня. Ся безоглядність загнала велику частину руского народа і єго заступників на дорогу засадничої опозиції, втрунула їх в радї державній в рамена німецької обструкції, а в краю довела до шкідливої, убийчої для самого народа руского консолїдації з москвофіліями.

Так і треба глядіти на єю справу. По-

тапаючий чіпляє ся бритви, а Русини-Українці вхопили ся москвофілів — хоть і як був для них відразливий і небезпечний такий альянс. Ми виступали завсїгди против тої політики очайдушности, хотяй ініціатори єї виставляли за політику розпуки. Та ми вірямо, що у наших польско-руских відносинах нема підстави до такої політики розпуки і маємо надїю, що більшість соймова докаже ділом при надходячій соймовій сесії, що надїї руских послів угодців не були тільки утошею, що є фактична можливість полагодження польско-руских відносин на мирній дорозі і що ся дорога, по котрій они пішли, принесє реальні користи для краю з увзглядненєм потреб для розвою обох народностей.

Вдови і сироти по свьятиках.

(Допись).

В Брїдчинї, свьятицтво деканата брїдського і олеського піднесло наново справу заосмотреня вдов і сиріт по свьятиках. Наміри ініціаторів тої акції ідуть до того, щоби заповнити їм істнованє бодай на рівні з вдовами і сиротами по найнижшій категорії урядників, а від теперішнього дару з ласки до того стану ще далеко. Спосіб, в який могло би се доконати ся, подає петиція, котру поміщаємо в низу. На єю петицію збирають тепер підписи в обох деканатах і внесуть єї, скоро лиш рада девжавна збере ся на наради. Зміст петиції такий:

Висока Палато! — Відомо загално, як тяжкою є доля вдов і сиріт по руско-католицких свьятиках! Вдова по рускім душпастирю, котрий сповняє тяжкі але і найважнійші обовязки в службі около придбаня вічного спасеня вірним а також і в многих услугах для держави, котрий в тій службі кождої хвилі наражає своє життя а часто і голову кладе та осирочує численну пераз родину, є доси «парясом» в австрійській державі! Ніхто не займає ся ні нею

18

Пригоди в ніч під новий рік.

Новеля Генрика Чокого, перевід С. Єзерского.

(Дальше.)

XII.

Як звичайно, при тим подібних, правних справах водить ся, коли пара коханців посперечаєть ся, так і тут вело ся. Бо коли Рузя видобула свою білу хустину і нею свої очіці обтерла та головку відвернула, коли одно зітхненє за другим з глибини єї груди видобувало ся, то очевидно була єї правда, а єго неправда. І він признав ся до своєї неправди, потїшаючи її та зізнаючи, що був на масковім балю, а се, що має під пахою, се не жіночий стрій, але шовковий плащ з маскою і піряком.

Але по сїм розкааннім зізнаню, почало ся доперва з ним як найстрожше переслуханє. Масковий бал, се знає кожда дївчина у великім містї, є для необережних сердець блудним городом і боевищем. Кидають ся у море повадних небезпек і часом у нїм тонуть, хто не вмє добре пливати. За такого кепекого пливача уважала Рузя і свого Пилипа, хоть трудно сказати, з якої причини? То-ж найперше мусів він ска-

зати, чи гуляв? Коли се заперечив, спитала дальше, чи не мав він яких пригод та справок з жіночими масками? Сего не міг заперечити. Він зізнав велїчину, но додав за кождим разом, що єї жєнщини були всі високого роду і мали єго за кого иншого. Рузя вправді хотїла трошенєки сумнівати ся, однак придусила в собі підозріне. Але коли він на єї питанє: за кого єго уважали і в кого він свою маску визичив, заєдно принца Уляна наводив, потрясла она таки недовірчиво головою, та ще більше неправдоподібною була для неї єго історїйка, буцім то принц повнив службу нічного сторожа, підчас коли Пилип був на бали. Але він розвіяв всі єї сумніви запевненєм, що принц, він бо єго заступає, явить ся за пару хвиль після умови при церкві свьятого Григорія і виміняє єю красну маску за плащ і рїг нічного сторожа.

Тепер вияснила ся перестрашеній Рузі єї пригода в темнім коритарі дому. Се її і в той час внало в очі, що сей мнимий Пилип мав в своїм єстві щось так чужого. Но коли тепер прийшла на ню черга вєсь до чиста розказати, як она прийшла до сих грошій за льотерійний льос, гикалась она довго і шукала слів, що аж наш Пилип застрашив єя. Вкінци розказала вєсь, що зайшло, але як дійшла до виміни ці-

луів, она знов загикалась в бесїді. Однак мусїло вєсь вийти на верх.

— Се неправда — згомів Пилип: — Я тебе не цілував, анї не одержав від тебе цілуя

— Се-ж був для тебе — рекла Рузя тихо та схлібно. Пилип потер своє русе волосє на чуирині, щоби не згорїжило ся.

— Слухай, Пилипе — сказала Рузя трївожно, — коли се ти не був, так вірю тобі вєсь неімовірне, що ти менї сказав; то се був принц Улян в твоїй одежі.

Пилип вже давно догадував ся сего, тому закликав: — А то гультай! Він в мене закрив твої цілуї. Тепер вже знаю. Тому то дав він менї свою маску, тому то хотїв він лише пів години бути мною! — І тепер пригадалась єму маска, котра єму о оперистцї Ролїні а потому о Рузі розказувала і він відновив своє переслуханє острїше, чим було вперед: — Чи видїла она коли передтим принца і як? Чи не внав її у око мїжчина, знатний пан, що слїдком тропив за нею, коли вийшла з церкви? Чи не бачила єго, щоб крутив ся по Молочній улицї? Чи не заходив ніколи до матери який пан, щоби єї грїшми і добродїйствами в єї опущеню допомогти?

ні її нераз дрібними дітьми, щоби їх не то образувати але хочби вигодувати: она і єї діти стають круглими сиротами без хати, без пристановиска, без хліба, без найменьшого удержання — і завсїгди полишена лиш на християнське милосерде людий. І наш нарід знає незавидний стан сеї вдовиці; він предетавляє єї долю пословицею: «попови дзвонять — а попадію гонять». А до сего стану вдовиці доводить і нинїшня система заряджуваня інтеркалярїїв, після котрої то системи вдова не має права задержати ся і одної доби по смерти мужа в плебанїї, а если задержує ся, то лишень з ласки приходячого завідателя парохїї, і наколи-б такий завідатель не поведив ся християнським милосердем, тоді адміністраційна власть мусїла-б єму удїлити асистенції для википєня вдовиці і сирїт по душпастирю з плебаньського помешканя.

Пенсії вдовиця по сьвященнику не має ніякої; правительство нею не займає ся; она і єї діти йдуть в поневїрку. Але жити єї треба а в наслідок сеї потреби вдови наших душпастирїв змушені бувають шукати хліба нераз в спосіб, який ніяк не лицеє до становиска, яке займала она за життя свого мужа.

Наші вдови йдуть в службу на ключниці і кухарки, мусять удержувати себе і свої діти тяжкою працею звичайної швалї, мусять продавати печиво, а бували случаї, що імали ся за хліб, який дає праця понижаюча єї християнські почуваня: ношенє жидам воду. Малисьмо і случай самоубийства вдовиці, а в листї полишенїм заявила она, що гине задля розбуки і крайної нужди, та відбирає собі жите в тїй надїї, що діти єї, яко круглі сироти може скорше розбудять милосерде людий, а ті допоможуть їм дійти до якого-небудь хліба.

Що правда, є в нас єпархияльні, запомогові товариства, котрі мають на меті підпомаганє в нужді остаючих вдів і сирїт, але тоті товариства з причини убожества руского духовенства як і задля браку екзекутиви дають лиш дуже скупе заосмотрєнє, бо позаяк річна запомога припадаюча на єдну вдовицю ніколи не була висшою як 60 зр., а і то лиш для тих, котрих мужї правильно улачували свої членські вкладки, що більший половинї духовенства задля убожества і незвичайних на виховуванє дїтий видатків є майже неможливе.

Лиш найвисшїй ласці Найяснїшого Пана завдячуємо, що вдовицям нашим лекша троха доля, бо Єго Цїсарско-королівське Величество зволило розширити свою наймилостивїйшу опіку над ними, а будь-то з власного кармана, будь з фонда релїгійного обдаровували запомогами нещасливї вдови, котрі тим чином охороненї бували від голодої смерти.

Найвисша ласка Найяснїшого Пана вказала ся величаво найвисшим рескриптом з дня 3. липня 1898. Найяснїший Пан хотїв в рік ювильейний осушити і слези наших вдовиц і осолодити гірку долю наших сирїт — і визначив для вдовиц по 200 зр., а для сирїт по 40 зр.

Всі одвіти Русї випали так успокоюючо і мали на собі так очевидне пятно найцирїйшої невинности, що нашому Пилипови стало знов легко на серцю. Він остеріг її перед такими, що крадькома ходять і перед милосердем знатних; она знов на відвороть остерігала єго перед небезпеками маскових балїв, та всїма пригодами з жєнщинами високого роду, через які вже не один молодець став нещасливим. Они простили собі всі у невіжі сповненї грїхи і Пилип задумав зажадати цілуя, що був для него назначений, але єму не дістав ся, — коли нараз сю пару поява чужого чоловіка сполохала. Він надлетїв до них в найбільшїм розгонї та скоках і остановив ся при них зовсім без духу. По плащу, жердці, капелюсі та розї пізнав Пилип сей час свого чоловіка, а сей на відвороть шукав того, що носив маску. Пилип подав єму капелюх і шовковий плащ і сказав: — Ось вам ваші річи, всемилостивий пане. На сїм сьвітї не проміняємо вже з собою наших роль; я би на сїм виїшов кепско!

(Далї буде.)

рїчно. Ми сердечно вдячні нашому Цїсарю за сеї наймилостивїйшї дар, і що не зволив ждати на занїтє ся сею справою через Високу Раду державну, до котрої ми вже нераз з просьбами даремно удавали ся, і що заняв ся Сам улекишенем житя тим, котрим нужда вже надїла. Однаковож мимо того нашї вдовиці будуть єще низше материяльно стояти, як вдовиці найнижшої категорїї урядникїв, а навїть низше як вдови слуг державних, а думаємо що се лиш тому, що Найяснїший Пан не хотїв потягнути нас до участи в двиганю сего тягару задля нашого убожества. Но ми готові на всякі жертви і тому просимо:

Висока Палата зволить заняти ся ухваленєм закона о заосмотрєню вдів і сирїт по сьвященниках рївноючи їх з вдовами урядникїв хочби найнижшої кляси, а щоби сеї закон був лєкший до переведєня, просимо і нас потягнути до конкуренції в сорозмірности нашої конґруї. Ми готові підняти і велику жертву, коби лиш дїждати ся хвилї, коли журба о долю вдови і сирїт не буде мучити руского сьвященника в годинї смерти, і коли ми вмєраючи будемо мати запорученє законом зі сторови найвисшого законодатного тіла, що діти нашї не пїйдуть задля браку материяльних средств на поневїрку, а вдови нашї будуть їсти свій а не жебранїй хліб.

Шкільництво народне і доповняючі курса рїльничї.

Поміщуємо тут одержану з провінції статью враз з передним словом, яке долучив до неї автор. В переднїм словї висказано кілька дуже оправданих гадок, а статья відзначає ся основностию викладу і опанованєм предмету, як єго може мати тїлько фаховий чоловік і довголітний труженник на нивї шкільництва.

Знаю — пише автор в переднїм словї — що допись ся належить бїльше до «Учителя», чим до Вашої часописи. Але з огляду, що «Учителя» мало хто читає, а дальше, що справа шкільництва, особливо-же справа доповняючих курсів рїльничих, яко новїсть в краю, що доторкає живо селянське населєнє, повинна бути обговорена в бїльше читаних дневниках, пересилаю єї до Вашої часописи.

Руска суспїлність дуже мало є познакомлена з народним шкільництвом. Буває, що член Ради окружної не має понятя о нїм мимо сего, що обовязком єго є знати ту інституцію і єї завданє, скоро є єї членом.

З сим обявом мусимо числити ся. Полїтичні часописи повинні бодай в части переняти агенцію фахового орґана, познакомляти суспїлність зі шкільництвом, особливо народним, що до тепер є для загалу terra incognita.

Інтелїгенция наша знає з власного досьвїду про гїмназїї, менше про реальні школи, і з дописями про ті школи подибуємо ся в часописях полїтичних. Але дописий про шкільництво народне, про потреби і бажаня руского людю не подибуємо майже цілком, якби се поле нас нічо не обходило.

Думаю, що се є одною з причин, дячого руске Товариство педагоґічне не розвиває ся, дячого в члени не вступає духовенство, хїба бїльше сьвідоме, анї інтелїгенция, а всю роботу лишають через себе полишеному учительству.

Моя думка є — най полїтичні дневники бїльше займуть ся сею справою, най познакомлять широкий загал з вагою сеї справи, а розвинєсь товариство педагоґічне, розвинєсь і орґан єго.

Коли загал руский є обоятний на сю справу і то з несьвідомости єї ваги, коли орґан і товариство педагоґічне слабоньке, без значїня і підпертя загалу, а часописи полїтичні сею справою не займають ся, тож зрозумїле, що ми на поли народного шкільництва єсьмо і будемо бідні. Шкільництво народне доторкає живо всі верстви нашої суспїлности, а ми ідемо мимо него, мов би оно було чуже і непридатне нам. Через науку рускої мови в школах міських мож ділати на обудженє духа в міщаньствї, та ми за мало звертаємо на се уваги.

Тих кілька уваг я висказав в глибокїм пересьвідченю потреби роботи в сїм напрямї.

Після змїни, заведеної в народнїм шкільництвї в Галичинї, є подїленї школи народнї на два типи, для котрих стали приноврєленї відрубнї підручники шкільнї.

Школи низшого типу одержали вже підручники новї, а школи висшого типу уживають доси при науці руского язика книжок, зладженїх для низшого типу.

Шкїл низшого типу маємо в нашїм краю тисячі, з котрих одні єуть з викладовою мовою рускою, другї з польською. Наука в тих школах відбуває ся після відрубного пляну, а школи ті можуть бути одно-, дво-, три- і чотироклясовї.

Шкїл висшого типу є значно менше, єуть они з правила чотироклясовї і находять ся по одній в повітових мїстах, а по бїльших мїстах повітових є їх по кілька або кільканаїцять. З правила мають школи висшого типу викладову мову польську з обовязковою наукою руского язика у східнїй Галичинї. Шкїл висшого типу з викладовою мовою рускою мають Русини заледво кілька і то удержуванї правительством при утраквістичних семинарїях і школу імени Шашкевича у Львовї. Одною з цілий школи висшого типу є підготовленє ученикїв до шкїл середних, як гїмназїй і шкїл реальних.

Семинарїї учительські мають завданє приготувати сили учительські для обох типів, тож кандидати учительські по зложеню іспиту зрілости одержують посади учительські провїзоричнї при одних і других. О скїлько кандидати стану учительского, занятї поки-що провїзорично на підставї іспиту зрілости при школах обох типів, можуть заняти сталу посаду при школах висшого типу, залежить від іспиту з язика нїмецкого при іспитї квалїфікаційнїм.

Школи висшого типу стали доповненї в одних мїстах повітових пятою і шестою клясою, а в других заміненї на школи видїлові семиклясовї. В трех клясах видїлової школи, або в одній двох клясах шкїл пяти- і шести-клясових відбуває ся наука на підставї відрубних підручникїв до науки географїї, історїї, наук природничих, математики і фізики.

Школи видїлові, шести- і пяти-клясовї мають дати висше, відповідне до пізїйшого званя, образованє верствї ремїсничїй. З ученикїв шкїл видїлових маєсь витворити стан середний міщаньский. Ученики сих шкїл мають отвертий вступ до шкїл фахових (ремїсничих) і до торговлї. Всї школи видїлові в нашїм краю мають викладову мову польську, а язык руский є у східнїй Галичинї обовязковий. Для шкїл тих зладжена «Читанка для шкїл видїлових» і наука руского язика могла-б по крайнїй мїрї відбуватись правильно.

Учителями шкїл видїлових можуть бути ті, котрі відбувши уладженїй курс для шкїл видїлових, або придбавши власною працею бїльше знаня і відомостїй, зложили іспит видїловий. При школах видїлових є з правила трех сталих учителїв, один з ґрупи язиково-історичної, другий природничо-математичної, а третий з руськово математичної.

(Далї буде.)

Вїсти полїтичні.

Сподїване, найвисше розпорядженє на основї §. 14. про бюджетову і угодову провїзорию має повияти ся в суботу, як довідує ся *Soubu. Montags-Ztg.* Після тих відомостїй має того дня повияти ся цїсарське розпорядженє, що на основї §. 14. уповажить правительство до чвертьрїчної провїзорїї бюджетової, а рївночасно повиять ся також і оголошенє угодової провїзорїї і осїбне цїсарське розпорядженє про висоту квоти на вспїльнї видатки держави. Тї два послїднї розпорядженя оголосять пїврїчну провїзорию. Той сам дневник хоче знати, що з новим отворєнем державної ради появлять ся сьвіжі обжалованя мініст-рства по причинї оголошеня язикових розпоряджень для Шлеска. Сим разом мають вже і соціялісти обжаловувати міністерство, бо они є того погляду, що всякі язиковї справи довжнї переводити ся дорогою закона, а не розпорядженями.

Чехи можуть повеличати ся, що їх стараня в язиковїй справї випчають ся з кожним днем новими успїхами. Міністер торговлї, б. Дїнавлї, як пишуть з Праги до *W. Allg. Ztg.*, видав до

всіх поштових урядів в Чехії розпоряджена, щоби почти послугували ся в своїм внутрішнім урядованю чеським язиком.

Словінці не мають вже рівного Чехам щастя. Подібних до чеських розпоряджень они не одержали, але навіть так невинна справа, як засноване словінської гімназії в Пізіно, мабуть не піде легко. Правительство, котре доси все в жаданих Славян заступлених в славянським Союзі показувало велику хитливість, готово скривити і з тою Словінцям вже обіцяною гімназією. Італійці зібрали ся оводі в театральній сали в Пізіні і запротестували против наміреному заснованю словінської гімназії. По нараді відбув ся похід улицями, причім прийшло до бійки між Італійцями а Словінцями. Ся подія готова нещасливо повліяти на основане гімназії, бо правительтво могло би заслонити ся невинними, місцевими відносинами. Подібно діє ся і з рускими справами, тут хоть між Поляками а Русинами не доходить ніколи до таких подій як в Пізіні, то все таки правительтво не заспокоїть навіть найелементарніших руских потреб. Діє ся се дуже часто тому, що краєве правительтво, котре є виключно польске, в руских справах займає відпорне становиско, для того у нас такі маніфестації були би для Поляків безпредметовими. Говоримо се тому, бо й наші послы рускі поставили центральному правительству рішуче жадане видання нових і виконаня старих язикових розпоряджень. Може мати Чехія, Шлеск і инші краї свої язикові права, то належать ся они і рускому народови. Але щож, польска праса принесла вість, що краєве правительтво противить ся сему.

І се вистарчає. Поляки і їх праса можуть тепер наговорити нам не мало прихильних слів, не потребують демонструвати, бо в тім виручить їх краєве правительтво. Чи може ще бути гірше якійсь народности замешкуючій з поконвіка край, сли єго правительтво не узглядняє справедливих і доконечних потреб другої народности. Для того зовсім справедливо, що рускі послы соймові і ради державної нині радять над сею важною для Русинів і для австрійської держави справою.

Німецькі виборці в Чехії відбували сими днями збори в кількох місцевостях, на котрих домагали ся від своїх соймових послів, щоби они в теперішній сесії соймовій не являли ся в праскім соймі. Німецькі послы взяли собі ті ухвали до серця і скликали на 27. с. м. збори посольські в Ліберці, на котрих повозьмуть рішачую ухвалу, як їм належить віднести ся до жадань своїх виборців.

В Пешті все ще кипить як в кітлі. Опозиція звернула всю свою силу на повалене бр. Банфіого і не перебирає в средствах. Не мпне й одно засідане, на котрім не накинено би ся впрост на особу президента міністрів. Перед кількома днями Горанський закинув бр. Банфіому, що він не має ніякої чести і ломить навіть дані слова чести. Банфі з початку не хотів навіть на того рода закиди рефлектувати, але коли один дневник оголосив, що опозиція поставить внесене на вибір комісії для розслідження личної чести Банфіого, тоді Банфі хотів видати поєдинок Горанському. Однак на жаль, справа була вже передавнена. Бр. Банфі не маючи права домагати ся поєдинок спровокував визване з противної сторони — висилаючи Горанському письмо, в котрім єго обидив в сей спосіб, що назвав Горанського заячесердним, блехливым а єго поступоване несприличним і негідним. Горанський визвав Банфіого. Секунданты Горанського заявили, що наколи прийшло би до поєдинку, то все таки справа не буде полагодженою, бо причина поєдинок має свій корінь в політичних пересвідченях, котрих поєдинок не може полагодити. Значить отже, що і противники можуть розійти ся не подавши собі навіть руки.

Секунданты Банфіого згодили ся на ті виводи і до поєдинку не прийде.

НОВИНКИ.

— Збори членів «Українсько-рускої видавничої Спілки» відбули ся в понеділок дня 26-го с. м. в комнатах «Рускої Бесіди» у Львові. В присутності нотаря п. Онишкевича прийнято статут Спіл-

ки з незначними змінами і вибрано Раду надзираючу та Дирекцію. До Ради надзираючої увійшли: проф. М. Грушевський яко голова, лікар др. Озаркевич яко заступник, Олип Маковей яко секретар, а яко члени: др. Ів. Франко, др. Ев. Олесницький, др. Льонгин Озаркевич, Нат. Кюбринська, Тит Ревакович і Володимир Шухевич. Заступ. членів вибрано: д-ра Ал. Кульчицкого з Коломиї, нотаря Онишкевича та Остапа Терлецкого. До Дирекції увійшли: Вячеслав Будзиповський, др. Микола Шухевич, др. Волод. Охримович, Вол. Гнатюк і Микола Заячківський. Статут вже друкує ся і по затвердженю властями розішло ся членам. Спілка числить до тепер 148 членів з декларованими уділами і приготує вже деякі твори до друку.

— **Пос. Остапчук** складав дня 26-го с. м. в Збаражі справозданє з соймової діяльності. На зборі явило ся понад 200 селян, переважно радикалів, а проводив ними адвокат з Тернополя др. Данилович, один з провідників руских радикалів. П. Остапчукови ухвалено вотум довіря, почім збір прийняв три резолюції з домаганєм: 1) загального тайного, безпосередного голосованя; 2) поділу Галичини на частину руску і польску з двома соймами; 3) реорганізації громад і взагалі автономії.

— **На будову льокальних зел зниць** видавав краєвий скарб що року 300.000 зр. Тепер Виділ краєвий постановив запропонувати соймови, щоби до 1968 р. краєвий скарб видавав на сю ціль 400.000 зр.

— **Австрійські емігранти на Новій Зеландії.** Віденський дневник Polit. Congress. доносить, що австро-угорський конзуль з Авклянду переговорював з президентом міністрів Нової Зеландії в справі австрійських виселенців. Конзуль висказав жаль, що звиз 400 душ, котрі прибули шукати на Новій Зеландії заробітку, живуть тепер в крайній нужді, а на поворот до рідного краю не мають грошей. На то відповіло тамошне правительтво, що оно не є відвічальне за злу долю виселенців, бо їх не спроваджувало.

— **Нещаслива пригода** лучила ся дня 24-го с. м. в селі Пивничій в часі жереношеня з уряду громадского до костела нової хоругви. Тамошний столяр Копиценьский стріляв з моздря, уставившись кільканацять кроків перед своїм домом. Моздрі пук а один кусень заліза упав через вікно до помешканя Копиценьского і убив єго власну дитину, що єї саме тоді мати держала на руках. Не багато бракувало, а погубили би були два селяни, що стояли недалеко моздря. На щастє одному з них відмонок з моздря лише зірвав з голови шапку а другому скрутив капелюх.

— **Великий пожар лісів** вибух недавно в Сербії над Дунаєм. Ліси горіли вже нять день і огонь був би тревав довше, як би не дощ. Шкоду обчислюють на сотки тисячів.

— **Товариш чи товаришка.** Один молодий чоловік в Амстердамі носив через 23 роки женьску одєжу, при чім ніхто не підозрівав єго о мужеский пол. Причиною того була обіцянка богатої тітки, що лишень в тім разі запише свое майно дитині, коли она буде женьского пола. Родичі дитини зараз по єї народженю оголосили фальшиву вість, що їм уродила ся дівчина і удержували тітку в тій гадці, що то дівчина, через 23 роки. Случай хотів, що в часі смерті тітки мнима дівчина занедужала. Єї зачала відвідувати одна товаришка, красива паночка і не перечувала, що за кілька днів наступить між ними тісніша звязь, чим приязнь. Недужа, мнима дівчина виздоровіла скоро і перебрала ся в мужеску одїж. Се не переразило товаришки зовсім, тим більше, що молодець осьвідчив ся їй з любовію. Очевидно паночка віддала бувший товарищї, чи там товаришеви, руку дуже радо.

— **На балтійськім морю** коло Гданьска розбив ся оводі шведський корабель «Афон», що віз дерево і зміливши з дороги, заїхав на ново до порту. Трех людей з залогі корабельної хотїло човном дістати сь до берега, але сильна буря перевернула човен. Моряків уратував поручник залогі при помочи кількох рибиків. З скорою помочию поспішили також рибакі і прочим особам, що лишили ся на кораблі і спасли їх від смерті; капітан і 6 моряків були вже майже перемерзли.

— **Знущанє над дітьми.** В Англії і Бельгії вийшло послідними часами кілька творів, що обговорюють справу знущаня над дітьми. До якого упадку любови родичів до своїх дітей дійшло в Англії, довідуємо ся з бесіди посла Labouchère-а, що єї мав в англійськім парламенті. До Лондону приїжджала що дня якась miss Peirce, що за гроші наймала до карати дітей. Кара складала ся в двох частий: Вперед била та miss дитину по лицю, що аж їй сьвічки в очах ставали, а потім била прутом по тілі. Найменьша кара вносила дванацять раз в лице, а шіснацять патикув. Процедура того нелюдского катованя зачинала ся розібранєм дитини до нага і затканєм уст. Потім вязала руки і ноги і зачинала бити. По

кождій такій карі відчитувала відповідні уступи з св. письма, котре все мала зі собою. Такого Ірода другого на земі і здаєсь нема, хотїя та шїсс на оправданє свого ремесла показувала листи з подяками від родичів дітей, що кара єї була успішна. — В Бельгії є вже по більших містах товариства для охорони катованих дітей. Горе родичам, о котрих товариство дізнало ся, що знущають ся над своїми дітьми. Виделювані комісарі слїдять справу на місци і доносять до суду, а коли то була дитина чужа, то забирають єї з собою і віддають під опіку товариства «Ghrimberghes». Много дітей дістаєсь в дорозі адаптації визначнішим родинам, а инші висилає ся в дальтї міста, щоби опікуни дитини не дізнали ся о місци єї побуту. Діє ся се для того, бо були случаи, що опікуни підбурювали дітей против своїх добродїв. Товариства опіки над дітьми дбають передовсім о те, щоби в дитині розвинути кріпкий характер і виховати єї на доброго горожанина.

— **Як можна напитись доброї кави?** Французский президент Фор хотів раз на польованю напитись чорної кави і казав прикликати коршмаря, що мешкав недалеко. Щоби однак мати запоруку, що кава буде без цикорію, взяв ся на спосіб. Чи маєте — питає — кільканацять зерен кави? Маю — відповів. А маєте ви і цикорію? — Знайде ся. — Принесїть же мені цикорію, я за ню подвійно вам заплачу. Коршмар не підозриваючи нічого злого, приніс повний мішочок цикорію. Ще раз запитав Фор, чи може більше має цикорію. — Нема ні крихітки — сказав коршмар. Тоді Фор вкинув принесену цикорію в огонь, а коршмареві звелів приладити чорну каву, — котра показала ся знаменитою.

— **Дрібні вісти.** У Львові зачав виходити на днях противжидівский тижневник Огюпа, яко орган звязку християнсько-народного. — В Гмаху соймовім у Львові буде отворена підчас соймової сесії поштова філія; уряд сей буде приймати всякі поштові послыки і телеграми. — З днем 1-го сїчня 1899 року векслі мусить ся виставляти на коронову валюту. — В Перемишлі приніс недавно тому один ученик народної школи револьверовий набій до кляси і пробував добути пошлком кулю; патрон вистрїлив а куля вирвала хлопцеві в правій рудї палець. — На памятник цареви Александреві III. в Москві зложено з добровільних датків до 1-го грудня с. р. 1,841,084 рублів. — На Чорнім морі панують сильні бурі, задля чого рух кораблів здержано. — На Мадагаскарі ширить ся значно чума; в Єгипті з тої причини заряджено карантанну на кораблі, що перепливають Суєзкий канал. — У Львові помер нині рано проф. Юліян Захаревич в 61 році житя.

— **Спростованє.** В 279 ч. «Руслана» подано за другими часописями хибну вість про смерть о. Андрея Волянського, пароха в Білій, повіта чортківського. Довідуємось, що о. Волянський живе і тішить ся добрим здоровлєм.

Телеграми.

Відень, 26. грудня. Після Sonn u. Montagsztg. оголосить в суботу урядова Wiener Ztg. розпорядженє цїсарске, видане на підставі §. 14., а уповажняюче правительтво до чвертьрічної бюджетової провізорії. Рівночасно також на підставі §. 14. буде оголошена піврічна провізорія угодова і цїсарске розпорядженє о продовженю на пів року дотеперішної квоти на спільні видатки монархії.

Відень, 26. грудня. Sonn u. Montagsztg. заповідає нові обжалованя міністрів, які приготує опозиція.

Відень, 27. грудня. Похорони гр. Тунової відбули ся вчера при дуже численній участі двірських кругів, достойників і публики.

Петербург, 26. грудня. Російска телеграфічна агенція доносить, що з причини видаювань російських підданих з Німеччини, правительтво російске має намір примінити ті самі міри до німецьких підданих, що в великїм числі поселили ся в Росії і експлюатують єї богатства.

Канеа, 26. грудня. Адмірали держав опустили вже острів. З нагоди відїзду відбув ся пращальний бенкет.

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1898.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
6:45	7:40	з Іцкан (Галацу, Ясс), Сучави	6:00	до Підволочиск, Бродів з голови двірця	
7:50	7:55	" Янова	6:05	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу)	
8:05	8:15	" Тернополя і Бродів на дворець Підзамче, Сокала і Рави рускої	6:15	" Підволочиск, Бродів з дв. Підзамча	
9:05	9:05	" Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	8:35	" Кракова (Відня, Берліна)	
10:35	10:45	" Тернополя і Бродів на дворець головний, Кракова (Відня, Варшави, Пешту)	8:45	" Янова	
1:30	1:40	" Іцкан, Сучави	8:50	" Кракова (Відня, Варшави)	
1:50	2:15	" Ярослава, Любачева	9:15	" Скольного, Калуша, Борислава, Хирова	
2:30	2:30	" Янова	9:35	" Підволочиск, Бродів з дв. головного	
	5:00	" Кракова (Відня, Берліна, Ворошлага)	9:53	з дв. Підзамче	
	5:25	" Скольного, Стрия, Калуша, Хирова	9:55	" Белзця, Рави рускої, Сокала	
	5:40	" Іцкан (Букарешту, Галацу, Ясс) Сучави	10:55	" Іцкан, Сопова, Бергомету, Сучави	
	5:55	" Підволочиск (Києва, Одесси) на дв. Підз. на дв. гол.	1:55	" Підволочиск, Києва з дв. головного	
		" " Козови, Бродів на дв. Підз. на дв. гол.	2:08	з дв. Підзамче	
		" Іцкан, Сучави	2:40	" Іцкан (Ясс, Букарешту)	
		" Сокала, Белзця і Любачева	2:40	" Кракова (Відня, Ворошлага, Берліна), Любачова чер. Ярослава, Ясла чер. Ряшів, Хабівки чер. Ряшів або Тарнів.	
			2:40	" Стрия, Скольного тільки від 1/2 до 3/4	
			4:55	" Ярослава, Самбора через Перемишль	
Ніч			Ніч		
3:04	3:30	з Підволочиск, Козови, Грмалова на Підз. на дв. головний	4:10	до Кракова (Відня, Берліна, М. Ляборч)	
5:10	6:10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	5:20	" Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
8:45	9:10	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	6:30	" Іцкан, Радівців, Кімполонга Сучави	
9:39	9:45	" Кракова, Ясла, (Пешту) на Перемишль	6:40	" Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
9:55	10:30	" Підволочиск, Бродів на двор. Підзамче	6:55	" Тернополя з двірця головного	
	12:15	" Іцкан (Букарешту, Ясс, Галацу, Сучави)	7:00	" Лавочного (Мункача, Пешту)	
		" Підволочиск, Бродів на дв. головний	7:10	" Сокала, Рави рускої	
		" Лавочного (Пешту) Хирова, Борислава	7:15	" Тернополя з двірця Підзамче	
		" Стрия, Галаца, Борислава.	7:44	" Янова	
			10:05	" Іцкан (Ясс, Галацу) Сучави	
			11:00	" Кракова (Відня, Варшави, Берліна)	
			11:27	" Підволочиск, Бродів з дв. головного з дв. Підзамче	

ЗМІТКА: Цей розклад чинить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський різить ся від часу львівського о 26 минут, а іменно: 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 16 мин. часу львівского. — Якщо інформаційне п. к. зал. держ. (Львів, ул. Третього май, 1) (телеф. 141) уділяє зосередь в справах залізничних, продає білети всякого роду і розклади їзди.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденьский)

у Львові, ул. Брута ч. 7,

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з хольямаи для духовенства по як найприступнійших цінах

Рівнож приймає репарації кальшів. — З провінції вистане старий оказ на міру.

136 85—140

Хорі на легкі, горло, гортанку і астму!

Хто раз на завжди бажає позбутися слабости легких, або горла, хотийби найупірнійшої, або астми, навіть дуже задвненої і на позір невилічимої, сей нехай не гербату для хронічно хорих на легки і горло **A. Wolffsky-ого**. Тисячні подяки дають гаранцію великої уздоровлюючої сили тої гербати. Пакет на два дни 75 кр. Брошура (описане ужита) задармо. Правда лише у **A. Wolffsky-ого, Berlin, Nr. 37.**

ТОВАРИСТВО для розвою рускої штуки

стоваришеке зареєстроване з ограниченою порукою у Львові, ул. Підвале ч. 7

виконує всякі праці з обсягу артистичного малярства, різбарства і золотарства після композицій своїх членів, а іменно: образи релігійні до иконостасів, олтарів, хоругов, на тетраподи, плащениці і пр. і такі-ж образи до комнат; образи сьвітські: історичні, портрети з натури і фотографій, краєвиди, побутові і т. д.; з дерева: кивоти, иконостаси, олтарі, образи і крести процесийні, сповідальниці і пр. і всякі праці золотарські; рівнож украшує внутра церков, виготовляє пляни церков, напліць і пр. і удержує на складі фотографічні репродукції образів руских артистів.

Товариство ручить за стильове, старанне і совістне виконанє.

Цілю Товариства є: піднести нашу штуку і втворити руску школу штук красних. Поручаючи проте се чисто руске Товариство патріотичній описі вашої П. Т. Публки духовної і сьвітської, надїємо ся, що зволить Ова причинити ся до осягнення сеї ціли численними замовденнями, котрі приймає

— виключно лиш Дирекция Товариства. —

З глубоким поважанєм

Дирекция.

Товариство не послугує ся агентами.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних лїстів. Зміст: беллетристика і поезия, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше уважляюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: **М. Заячківский**, Львів, улица Зибликевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **БИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі инші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На почтову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Зибликевича ч. 18, Львів. У Львові набути можна в Ставропигийській книгарні.

1000 туюток цигаретових за 1 зр. поручав фабрика туюток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, улица Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 туютоко разом опакованє і відсилка franco.

РОБИТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах Замісцеві панночки приймає на помешнанє